

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 67.425/3
67.426/3
67.427/3
van 26 mei 2020

over

- een wetsvoorstel 'tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19' (*Parl.St. Kamer 2019-20, nr. 55-1249/001*)
- een amendement op het wetsvoorstel 'tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19' (*Parl.St. Kamer 2019-20, nr. 55-1249/002*)
- amendementen op het wetsvoorstel 'tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19' (*Parl.St. Kamer 2019-20, nr. 55-1249/003*)

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

avis 67.425/3
67.426/3
67.427/3
du 26 mai 2020

sur

- une proposition de loi 'portant création d'une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19' (*Doc.Parl., Chambre, 2019-20, n° 55-1249/001*)
- un amendement sur la proposition de loi 'portant création d'une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19' (*Parl.St. Kamer 2019-20, nr. 55-1249/002*)
- des amendements sur la proposition de loi 'portant création d'une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19' (*Parl.St. Kamer 2019-20, nr. 55-1249/003*)

Voorlopige tekst in één taal. Zolang de vertaling niet beschikbaar is, zijn formele aanpassingen nog mogelijk.

Op 15 mei 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over

- een wetsvoorstel 'tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19' (*Parl.St.* Kamer 2019-20, nr. 55-1249/001) (67.425/3);

- een amendement op het wetsvoorstel 'tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19' (*Parl.St.* Kamer 2019-20, nr. 55-1249/002) (67.426/3);

- amendementen op het wetsvoorstel 'tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19' (*Parl.St.* Kamer 2019-20, nr. 55-1249/003) (67.427/3).

De voorstellen zijn door de derde kamer onderzocht op 22 mei 2020. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE, eerste auditeur, en Cedric JENART, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 mei 2020.

*

Le 15 mai 2020, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Président de la Chambre des représentants à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur

- une proposition de loi 'portant création d'une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19' (*Doc.Parl.*, Chambre, 2019-20, n° 55-1249/001) (67.425/3) ;

- un amendement sur la proposition de loi 'portant création d'une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19' (*Doc.Parl.*, Chambre, 2019-20, n° 55-1249/002) (67.426/3) ;

- des amendements sur la proposition de loi 'portant création d'une banque de données auprès de Sciensano dans le cadre de la lutte contre la propagation du coronavirus COVID-19' (*Doc.Parl.*, Chambre, 2019-20, n° 55-1249/003) (67.427/3).

Les propositions ont été examinées par la troisième chambre le 22 mai 2020. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Jan VELAERS et Bruno PEETERS, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Frédéric VANNESTE, premier auditeur, et Cedric JENART, auditeur adjoint.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 26 mai 2020.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling in elk van de drie adviesaanvragen gemotiveerd als volgt:

“- in het kader van de COVID-19 gezondheidscrisis kreeg Sciensano de opdracht om gezondheidsgegevens van patiënten in te zamelen bij diverse zorgverleners of organisaties in de gezondheid of de zorg en deze te verwerken in een databank;

- deze databank maakt het ook mogelijk om een snelle contact tracing te realiseren”.

*

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET WETSVOORSTEL EN DE AMENDEMENTEN

3.1. Het voor advies voorgelegde wetsvoorstel strekt ertoe een regelgevend kader te scheppen voor een databank die bij Sciensano is ingericht in het kader van de strijd tegen de verspreiding van COVID-19, teneinde gegevens in te zamelen van personen die zijn getest op COVID-19 of met een bevestigde diagnose van COVID-19, personen waarvan een vermoeden bestaat van besmetting en personen waarmee de voormelde personen in contact zijn geweest.

Artikel 1 van het wetsvoorstel voorziet in de oprichting van de databank bij Sciensano en wijst Sciensano aan als verwerkingsverantwoordelijke.

De databank bevat persoonsgegevens die de artsen, de ziekenhuizen, de laboratoria en het contactcentrum aan Sciensano meedelen (artikel 2, § 1). Er wordt bepaald welke persoonsgegevens worden opgenomen, respectievelijk van de personen waarvan de arts een vermoeden heeft van infectie of voor wie een medische test werd voorgeschreven of die een test hebben ondergaan in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (artikel 2, § 2), de gehospitaliseerde patiënten met een bevestigde diagnose van het coronavirus COVID-19 (artikel 2, § 3) en de personen waarmee de voornoemde personen in contact zijn geweest (artikel 2, § 4).

De persoonsgegevens worden in de databank verwerkt voor de volgende doeleinden: (1°) het door een contactcentrum opsporen en contacteren van de voormelde personen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van COVID-19, (2°) het realiseren van

---

¹ Aangezien het om een wetsvoorstel en amendementen erop gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

wetenschappelijk, statistisch of beleidsondersteunend onderzoek, na pseudonimisering, en (3°) het medelen van gegevens aan de gezondheidsinspectiediensten van de gewesten (lees: gemeenschappen) (artikel 3, § 1).

De opdrachten en de werkwijze van het contactcentrum worden beschreven en de betrokken agentschappen of ministeries van de gemeenschappen worden aangewezen als verwerkingsverantwoordelijken voor de verwerking van persoonsgegevens door het contactcentrum (artikel 3, § 2).

De kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité beraadslaagt over de mededeling van persoonsgegevens voor verwerking in de databank en over verdere mededeling van de persoonsgegevens in de databank en bepaalt per categorie van instantie die de persoonsgegevens meedeelt en per categorie van ontvanger van de persoonsgegevens welke types van persoonsgegevens ze medelen of ontvangen, alsook de nadere regels ter zake, waarvan een aantal minimale elementen worden bepaald (artikel 4, § 1). Voor de doeleinden bepaald in artikel 3, § 1, kan, na beraadslaging van het informatieveiligheidscomité, bijkomend toegang worden verleend tot het rijksregister en tot de kruispuntbank sociale zekerheid, wanneer de nodige gegevens niet beschikbaar zijn in de databank (artikel 4, § 2). Er wordt voorzien in waarborgen met betrekking tot de personen die toegang hebben tot de databank. Sciensano stelt een functionaris voor gegevensbescherming aan (artikel 4, § 3).

De ontvangen persoonsgegevens worden gewist vijf dagen na de buitenwerkingtreding van de aan te nemen wet. De bewaartermijn van de gegevens die werden meegedeeld voor het realiseren van wetenschappelijk, statistisch of beleidsondersteunend onderzoek wordt bepaald door het informatieveiligheidscomité (artikel 5).

De aan te nemen wet treedt in werking op de dag waarop ze in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt en is van toepassing tot (lees: treedt buiten werking op) de dag van de bekendmaking van het koninklijk besluit dat het einde van de COVID-19-epidemie afkondigt (artikel 6).

3.2. Het wetsvoorstel is bijna² identiek aan de inhoud van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020 ‘tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19’, dat buiten werking treedt op 4 juni 2020.

4. Amendement nr. 1 bepaalt dat artikel 458 van het Strafwetboek geldt voor de medewerkers van het contactcentrum.

5. Amendement nr. 2 bepaalt dat de huisartsen en artsen-specialisten onverwijld in kennis worden gesteld van de opvolging van de resultaten van hun patiënten. De amendementen nrs. 3, 7 en 8 houden in dat het gebruik van de meegedeelde persoonsgegevens strikt beperkt wordt tot de doelstellingen bedoeld in artikel 3, § 1, 1° en 3°, van het wetsvoorstel dat die gegevens niet mogen worden gekruist met andere bestaande of nog op te richten databanken en

---

² Met uitzondering van de bepalingen met betrekking tot de buitenwerkingtreding en de termijn waarbinnen persoonsgegevens gewist moeten worden.

dat ze na 26 dagen worden gewist. Amendement nr. 4 bepaalt welke gegevens na 26 dagen nog mogen worden gebruikt en bewaard. Amendement nr. 5 strekt ertoe telkens het identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ) van de betrokken persoon weg te laten, zodat in de plaats daarvan de naam en de voornaam worden verwerkt. Met de amendementen nrs. 6, 7 en 8 wordt beoogd de voorwaarde van pseudonimisering met het oog op het realiseren van wetenschappelijk, statistisch of beleidsondersteunend onderzoek te vervangen door de voorwaarden van anonimisering. Amendement 7 bevat verscheidene aanpassingen aan artikel 4 die net als de vorige amendementen gesteund zijn op het advies dat de Gegevensbeschermingsautoriteit heeft gegeven over het ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020.

BEVOEGDHEID

6. De voorgestelde regeling voorziet, net als de erop ingediende amendementen, in een wetgevend kader voor de databank die bij Sciensano is ingericht, in het kader van de strijd tegen de verspreiding van COVID-19. Het is in hoofdzaak de bedoeling om de persoonsgegevens te bepalen die in de databank worden opgenomen, welke instanties welke persoonsgegevens in de databank kunnen laten opnemen, voor welke doelstellingen die persoonsgegevens worden verwerkt en kunnen worden meegedeeld aan andere instanties, alsook een aantal andere waarborgen met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens. Er wordt ook voorzien in bepalingen over de opdrachten en de werkwijze van het contactcentrum.

7. De federale overheid is bevoegd om algemene regels te bepalen inzake de beperking van het recht op eerbiediging van het privéleven,³ die als minimumregeling geldt in welke aangelegenheid ook.⁴

Die federale bevoegdheid betreft echter het uitwerken van *algemene* regels. Het vaststellen van specifieke regelingen met betrekking tot de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens betreffende een bepaalde gemeenschaps- of gewestaangelegenheid, is een bevoegdheid van de betrokken gemeenschap of het betrokken gewest.

8. De voorgestelde regeling voorziet niet in algemene regels inzake de beperking van het recht op eerbiediging van het privéleven bij de verwerking van persoonsgegevens in databanken. De in het voorstel geregelde databank en de ermee gepaard gaande verwerking van persoonsgegevens betreffen uitdrukkelijk ook de opsporing en de voorkoming van besmettingen met COVID-19, hetgeen tot uiting komt in verscheidene bepalingen van het voorstel en in de toelichting erbij.

---

³ GwH 30 april 2003, nr. 50/2003, B.8.10 en GwH 30 april 2003, nr. 51/2003, B.4.12.

⁴ GwH 20 oktober 2004, nr. 162/2004, B.5.2; GwH 19 januari 2005, nr. 16/2005, B.5.2; GwH 14 februari 2008, nr. 15/2008, B.21; GwH 19 juli 2018, nr. 104/2018, B.22.3; GwH 12 maart 2020, nr. 43/2020, B.53.6. Zie ook adv.RvS 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-116.

De gemeenschappen⁵ zijn echter bevoegd voor de opsporing en de strijd tegen de besmettelijke en de sociale ziekten als een onderdeel van hun bevoegdheden inzake preventieve gezondheidszorg.⁶ Het in contact treden met (mogelijk of vermoedelijk) besmette personen, alsook met personen en collectiviteiten waarmee ze in contact zijn geweest, het verstrekken van aanbevelingen aan deze personen met het oog op de voorkoming van verdere besmettingen, en het opleggen van afzonderingsmaatregelen aan deze personen kan tot die bevoegdheid worden gerekend.⁷ Dat geldt ook voor de verwerking, met die finaliteit, van persoonsgegevens die daarmee verband houden.⁸ Op grond van die bevoegdheid hebben de gemeenschappen ondertussen reeds een aantal regelingen uitgewerkt betreft de contactopsporing.⁹

Het opsporen van COVID-19-besmettingen behoort dan ook tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. Die bevoegdheid omvat ook het vaststellen van een regeling voor de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die naar aanleiding van die opsporing worden verzameld. In zoverre het voor advies voorgelegde wetsvoorstel in regels voorziet met betrekking tot de verwerking van die persoonsgegevens, wordt dan ook de gemeenschapsbevoegdheid inzake preventieve gezondheidszorg betreden.

Daar komt nog bij dat in artikel 3, § 2, van het wetsvoorstel in regels wordt voorzien met betrekking tot de opdrachten en de werkwijze van het contactcentrum dat met het

---

⁵ Wat betreft de Franse Gemeenschap is de uitoefening van deze bevoegdheid overeenkomstig artikel 3, 6°, van het bijzonder decreet van 3 april 2014 ‘relatif aux compétences de la Communauté française dont l’exercice est transféré à la Région wallonne et à la Commission communautaire française’ (en de gelijklopende decreten van het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie) overgedragen aan het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie.

⁶ Artikel 5, § 1, I, eerste lid, 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Zie ook *Parl.St.* Senaat 1979-80, nr. 434/2, 125 en *Parl.St.* Kamer 1979-80, nr. 627/10, 52. Deze bevoegdheid werd impliciet bevestigd in adv.RvS 34.339/AV van 29 april 2003 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van 21 november 2003 ‘betreffende het preventieve gezondheidsbeleid’, *Parl.St.* Vl.Parl. 2002-03, nr. 1709/1, 147-155, alsook uitdrukkelijk in adv.RvS 38.381/3 van 7 juli 2005 over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de profylactische maatregelen en de verplichte aangifte aan de cel medische bewaking van pathologieën van epidemische aard’ en in adv.RvS 53.018/VR van 13 mei 2013 over een ontwerp van koninklijk besluit ‘houdende de gezondheidscontrole van het internationale verkeer’.

⁷ De federale voorbehouden bevoegdheid inzake de “nationale maatregelen inzake profylaxis” doet geen afbreuk aan die gemeenschapsbevoegdheid, aangezien die beperkt is tot de verplichte inentingen (adv.RvS 58.118/3 van 28 september 2015 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van 18 december 2015 ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap (ONE), de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de aankoop van vaccins om de kinderen, de zwangere vrouwen en de adolescenten te beschermen’ *Parl.St.* Ver.Verg. Gem.Gem.Comm. 2015-16, nr. B-41/1, 5-6).

⁸ Zie de in voetnoten 3 en 4 aangehaalde arresten van het Grondwettelijk Hof. Zie ook adv.RvS 67.407/3 van 20 mei 2020 over een ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie nr. 2020/006 ‘tot het organiseren van het gezondheidskundig contactonderzoek in het kader van de strijd tegen de COVID-19-pandemie’, opmerking 4.1 en adv.RvS 67.412/3 van 25 mei 2020 over een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap ‘über die Rückverfolgung von Infektionsketten im Rahmen der Bekämpfung der Coronavirus (COVID-19) Gesundheitskrise’, opmerking 4.1.

⁹ Zie het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 8 mei 2020 ‘tot organisatie van contactonderzoek in het kader van COVID-19 (1)’ en het besluit van de Waalse Regering van nr. 35 van 5 mei 2020 ‘organisant le tracing socio-sanitaire dans le cadre de la lutte contre l’épidémie COVID-19’, evenals het in vorige voetnoot vermelde ontwerp van besluit van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie nr. 2020/006 en voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap.

opsporen van COVID-19-besmettingen wordt belast. Ook die regels behoren tot de gemeenschapsbevoegdheid inzake preventieve gezondheidszorg.

9. Het verwerken van de persoonsgegevens in de databank gebeurt ook in het kader van de federale bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek,¹⁰ zoals blijkt uit artikel 3, § 1, 2°, van het voorstel. In dat opzicht wordt aangesloten bij de surveillance-activiteiten waarmee Sciensano is belast bij artikel 4 van de wet van 25 februari 2018 ‘tot oprichting van Sciensano’.

10. De conclusie is derhalve dat het wetsvoorstel betrekking heeft zowel op federale als op gemeenschapsbevoegdheden. Bovendien blijken de twee aspecten in de voorgestelde regeling nauw met elkaar verbonden te zijn.

Het voor advies voorgelegde wetsvoorstel kan in zijn huidige vorm enkel doorgang vinden indien het zou worden omgevormd tot een samenwerkingsakkoord waarvoor parlementaire instemming is vereist. Het zou immers Belgen persoonlijk kunnen binden en het heeft betrekking op aangelegenheden die – gelet op het in artikel 22 van de Grondwet vervatte wettigheidsbeginsel – bij wet moeten worden geregeld.¹¹ Een dergelijk samenwerkingsakkoord biedt overigens de meest rechtszekere oplossing. In de gegeven omstandigheden, mede gelet op de omstandigheid dat het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020 reeds in de praktijk wordt toegepast, kan aan het samenwerkingsakkoord terugwerkende kracht worden verleend tot 4 mei 2020, namelijk de dag waarop het betrokken besluit in werking is getreden (zie daarover ook opmerking 16.1).

VORMVEREISTEN

11. Het voorstel bevat bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens regelen. Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’ (hierna: AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’, te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

---

¹⁰ Artikel 6*bis*, §§ 2 en 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

¹¹ Zie artikel 92*bis*, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft weliswaar reeds advies nr. 36/2020 van 29 april 2020 gegeven over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020,¹² maar de hoofdindienster van het voorstel verklaarde dat een nieuw advies werd gevraagd bij de Gegevensbeschermingsautoriteit.

ALGEMENE OPMERKINGEN

12.1. Bij artikel 4, § 1, van het voorstel wordt aan de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité een regelgevende bevoegdheid toegekend wat betreft de types van persoonsgegevens die per categorie van instantie die de persoonsgegevens meedeelt en per categorie van ontvanger van de persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld of ontvangen, alsook de nadere regels ter zake, minstens met betrekking tot een aantal elementen die in de voorgestelde bepaling worden opgesomd. Artikel 5, tweede lid, van het voorstel bevat een delegatie aan de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité om de bewaartermijn te bepalen van de gegevens die werden meegedeeld voor het realiseren van wetenschappelijk, statistisch of beleidsondersteunend onderzoek.

De hoofdindienster van het voorstel verklaarde daarover het volgende:

“De wettelijke basis omvat alle essentiële elementen van de verwerking, maar kan niet alle details van een verwerking opnemen. Het informatieveiligheidscomité werd, bij wet van 5 september 2018, opgericht om binnen het wettelijk kader preventief en in detail te bepalen hoe bij de concrete mededeling van persoonsgegevens aan de vereisten inzake gegevensbescherming kan worden voldaan (analyse van de verenigbaarheid van eventuele verdere verwerking, evenredigheid, transparantie, informatieveiligheid, enz.). In de memorie werd wel verduidelijkt dat het contactcentrum enkel de gegevens zal ontvangen die nodig zijn voor de contactopsporing.

Het is bovendien onmogelijk alle details van een verwerking in een wet op te nemen. Zo moeten in functie van de dagelijkse evaluatie van de effectiviteit van het systeem van contactopsporing flexibele bijsturingen nodig kunnen zijn en moet rekening kunnen worden gehouden met verdere epidemiologische inzichten bij de bestrijding van de COVID 19 epidemie.

De bedoeling van het voorstel is dat het [informatieveiligheidscomité] ook kan bepalen welke types persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld aan de epidemiologen verbonden aan de COVID-19 *Risk Assessment Group* voor de finaliteit wetenschappelijk en beleidsondersteunend onderzoek.”

12.2. In de eerste plaats hebben de voorgestelde delegaties minstens ten dele betrekking op essentiële elementen waarvan de regeling bij artikel 22 van de Grondwet aan de wetgever is voorbehouden. Ook de Gegevensbeschermingsautoriteit formuleerde kritiek op dit punt.¹³

Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger

¹² Zie <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/AD36-2020.pdf>.

¹³ Advies nr. 36/2020 van 29 april 2020, opmerkingen 36 tot 40 en 51.

dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.¹⁴

In zoverre de voorgestelde delegaties betrekking hebben op bijkomende categorieën van persoonsgegevens of op bijkomende doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens, moeten de beoogde categorieën en doeleinden in de tekst van het voorstel worden geregeld en kunnen ze niet worden gedelegeerd door de wetgever. Indien het daarentegen enkel gaat om de verdere concretisering van categorieën en doelstellingen die reeds in het voorstel worden bepaald, kan die concretisering worden gedelegeerd.¹⁵

In zoverre de voorgestelde delegaties betrekking hebben op de bewaartermijn van persoonsgegevens moet op zijn minst de maximale termijn die kan worden bepaald, in het voorontwerp zelf worden opgenomen of moeten erin voldoende elementen worden opgenomen op grond waarvan de bewaartermijn moet worden bepaald. Wat dat aspect betreft wordt overigens in de toelichting bij het voorstel reeds gewag gemaakt van een maximale bewaartermijn van dertig jaar voor de gegevens die in gepseudonimiseerde vorm worden bewaard.¹⁶ Een dergelijk lange bewaartermijn kan uiteraard niet proportioneel worden geacht voor persoonsgegevens die niet gepseudonimiseerd zijn.

Rekening houdende met de conclusie van het bevoegdheidsonderzoek in opmerking 10, die inhoudt dat het voorstel het best kan worden omgewerkt tot een samenwerkingsakkoord, zou de vaststelling van regels die geen betrekking hebben op de zo-even beschreven essentiële elementen, in eerste instantie kunnen worden overgelaten aan een uitvoerend samenwerkingsakkoord als bedoeld bij artikel 92*bis*, § 1, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'. De voorgestelde delegatie aan het informatieveiligheidscomité is slechts aanvaardbaar binnen de grenzen die in opmerking 12.3 worden uiteengezet.

12.3. Het verlenen van verordenende bevoegdheid aan een openbare instelling, zoals het informatieveiligheidscomité,¹⁷ is in beginsel niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke beginselen omdat erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de

¹⁴ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie o.m. GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

¹⁵ Vgl. GwH 4 april 2019, nr. 49/2019, B.46.7 en B.47.2.

¹⁶ *Parl.St.* Kamer 2019-20, nr. 55-1249/001, 4.

¹⁷ Zie in dat verband trouwens ook de kritiek die de Raad van State ter zake reeds had geformuleerd in adv.RvS 63.202/2 van 26 april 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 5 september 2018 'tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG', *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3185/001, 140-142.

bekendmaking,¹⁸ de preventieve controle van de Raad van State, afdeling Wetgeving, en de duidelijke plaats in de hiërarchie der normen. Dergelijke delegaties kunnen dan ook enkel worden gebillijkt voor zover zij zeer beperkt zijn en een niet-beleidsmatige karakter hebben, door hun detailmatige of hoofdzakelijk technische draagwijdte. De instellingen die de betrokken reglementering dienen toe te passen moeten hierbij zowel aan rechterlijke controle als aan politieke controle onderworpen zijn.¹⁹

ONDERZOEK VAN HET WETSVOORSTEL

Voorafgaande opmerking

13. Overeenkomstig artikel 83 van de Grondwet moet in het voorstel een artikel worden opgenomen dat vermeldt dat de aan te nemen wet een aangelegenheid regelt bedoeld in artikel 74 van de Grondwet. Dat is echter niet vereist wanneer de tekst wordt omgewerkt tot een samenwerkingsakkoord (zie de conclusie van het bevoegdheidsonderzoek in opmerking 10).

Artikel 3

14. Zoals reeds is vermeld in opmerking 3.1, schrijf men in artikel 3, § 1, 3°, van het voorstel “gemeenschappen”²⁰ in plaats van “gewesten”.

Artikel 4

15. Zoals de Gegevensbeschermingsautoriteit terecht opmerkte,²¹ vloeit de verplichting tot aanwijzing van een functionaris voor gegevensbescherming rechtstreeks voort uit artikel 37 van de AVG. Artikel 4, § 3, tweede lid, van het voorstel, dat daar niets aan toevoegt, is strijdig met het overschrijfverbod en moet worden weggelaten.

---

¹⁸ In dat verband verklaarde de hoofdindienster van het voorstel: “De gedetailleerde beraadslagingen worden steeds tijdig voorbereid en gepubliceerd op het ogenblik dat het normatief kader gepubliceerd wordt in het Belgisch Staatsblad.”. Aangezien deze wijze van bekendmaking niet is geregeld (en dus ook niet gewaarborgd) in bestaande of in de voorgestelde regelgeving, zal dat alsnog uitdrukkelijk moeten worden bepaald.

¹⁹ Vergelijk met de toetsingscriteria die het Grondwettelijk Hof gebruikt om delegaties van verordenende bevoegdheid door de wetgever aan een autonome administratieve overheid of een gedecentraliseerde openbare instelling te beoordelen; zie GwH 11 juni 2015, nr. 86/2015, B.22.4 en GwH 9 juni 2016, nr. 89/2016, B.9.6.4: “De artikelen 33, 105 en 108 van de Grondwet verzetten zich niet ertegen dat, in een bepaalde technische materie, de wetgever specifieke uitvoerende bevoegdheden toevertrouwt aan een autonome administratieve overheid die zowel aan de jurisdictionele controle als aan de parlementaire controle is onderworpen, en verbieden de wetgever niet om delegaties te verlenen aan een uitvoerend orgaan, op voorwaarde dat die betrekking hebben op de uitvoering van maatregelen waarvan het doel door de bevoegde wetgever is bepaald, in het bijzonder in technische en ingewikkelde materies.”; zie GwH 19 november 2015, nr. 162/2015, B.8.4: “Artikel 33 van de Grondwet en artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 [tot hervorming der instellingen] staan niet eraan in de weg dat de wetgever specifieke uitvoerende bevoegdheden toevertrouwt aan een gedecentraliseerde openbare instelling die aan een bestuurlijk toezicht en aan een rechterlijke toetsing is onderworpen.”

²⁰ Ook indien een van de rechtsregels waarnaar wordt verwezen in artikel 3, § 1, 3°, van het voorstel uitgaat van het Waalse Gewest, betreft het de uitoefening van bevoegdheden van de Franse Gemeenschap overeenkomstig artikel 138 van de Grondwet.

²¹ Advies nr. 36/2020 van 29 april 2020, opmerking 48.

Artikel 6

16.1. Artikel 6, eerste lid, van het voorstel voorziet in de inwerkingtreding op de dag van de bekendmaking van de aan te nemen wet.

Zoals reeds is uiteengezet in opmerking 10, kan aan het overeenkomstig die opmerking uit te werken samenwerkingsakkoord terugwerkende kracht worden verleend tot 4 mei 2020, namelijk de datum waarop het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020 in werking is getreden. Dat moet wel uitdrukkelijk in dat samenwerkingsakkoord worden bepaald en niet pas in de instemmingsteksten.

16.2. In dat geval zal wel moeten worden voorzien in de intrekking van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020. Een dergelijke intrekkingbepaling kan ook worden opgenomen in het uit te werken samenwerkingsakkoord.

17. Artikel 6, tweede lid, van het voorstel heeft betrekking op de buitenwerkingtreding²² van de aan te nemen regeling. De omwerking van de voorgestelde tekst tot een samenwerkingsakkoord impliceert evenwel dat zal moeten worden voorzien in een aangepaste regeling van de buitenwerkingtreding, die niet afhankelijk kan worden gemaakt van het nemen van een koninklijk besluit. Er zal dan voor een andere werkwijze van buitenwerkingtreding moeten worden gekozen die rechtszeker is en kenbaar voor alle burgers.

ONDERZOEK VAN AMENDEMENT NR. 1

18. Dit amendement geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

ONDERZOEK VAN AMENDEMENTEN NRS. 2 TOT 8

19. Deze amendementen geven geen aanleiding tot opmerkingen onder voorbehoud van hetgeen reeds is uiteengezet in de opmerkingen 12.1 tot 12.3.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT

---

²² Veeleer dan de formulering “is van toepassing tot”.